

Folkemøte Dingemoen skule

16.9.26

Formål med presentasjonen

- Kvifor starta Fjaler kommune arbeidet med utgreiing av skulestruktur?
- Arbeidet med utgreiing av skulestruktur?
- Kva skal skje vidare framover?

Kvifor starta Fjaler kommune arbeidet med utgreiing av skulestruktur

- Økonomiske utfordringar – kvifor?
- Kommunestyre sitt overordna ansvar?
- Politiske vedtak – med mål om å få til berekraftig økonomi
- Vi går med underskot?
- Vi tømmer sparekontoen (handlingsrommet)?
- Kva skjer når sparekontoen er tom?
- Gjelda er for høg og må ned
- Får vi det til, dvs klarar vi å snu utviklinga?
- Kva er potensiale?

Økonomiske utfordringar

Sidan hausten 2022 - brukt meir pengar enn vi får inn.

- Høg gjeld
- Bruk av konsulentar
- Høgt sjukefråvær
- Høge kostnader innan skule og barnehage

Det som set press på økonomien framover

- Fleire eldre som skal ha tenestar (treng hender og bygg)
- Behov for investeringar – nybygg (meir kapasitet innan helse), bruer, veg, vatn og avløp – anna infrastruktur
- Bygg og anlegg som treng vedlikehald

Kva fortel tala oss?

Sentrale nøkkeltal

Nøkkeltal	Kr
Budsjettgap 2026	9 mill
Langsiktig behov (i 4-årsperioden)	15 mill
Gjeldsgrad	110%
Gjeld over anbefalt nivå	150 mill
Skulen sitt kostnadsavvik vs kommgr.	2,2 mill
Etterslep på vedlikehald (i 4-årsperioden)	120 mill
Behov for heildøgnsbemanna omsorgsbustader	37 mill ++

Rente på 4,5%
Avdragstid 30 år

**100 mill meir i
lån krev 2%/9
mill meir i netto
driftsresultat.**

Kommunestyre har eit overordna ansvar

Kommunelova §14-1

1. Ivaretakelse av økonomisk handleevne over tid:

Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivare tatt over tid. Dette innebærer langsiktig bærekraft og evne til å møte langsiktige forpliktelser, ikkje berre på kort sikt.

2. Samordnede og realistiske planer:

Kommunen skal utarbeide samordna og realistiske planar for eigen verksemd og økonomi, samt for lokalsamfunnets eller regionens utvikling. Planane må vere heilheitlege og gjennomførbare.

3. Bergrense finansiell risiko

Disse kravene skal sikre forsvarlig, langsiktig og risikobegrenset økonomistyring i kommunen.

Kommunedirektøren har det daglege, utøvande ansvaret.

Politiske vedtak - Mål: berekraftig økonomi

- Økonomianalysar vår -24
- Mandat for innsparingsarbeid juni 24
- Vinter 25 - Ny budsjettmodell for skule – likskap og kontroll på økonomien
  - Ikkje vurdere struktur
- Mandat om å utgreie skulestruktur 6.11.25
- Økonomiske måltal og handlingsreglar 2026-2029

1. Kommunestyret vedtek at følgjande økonomiske måltal skal vere oppnådd innan 2029

Måltal	2026-2029
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2%
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	5%
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	90%

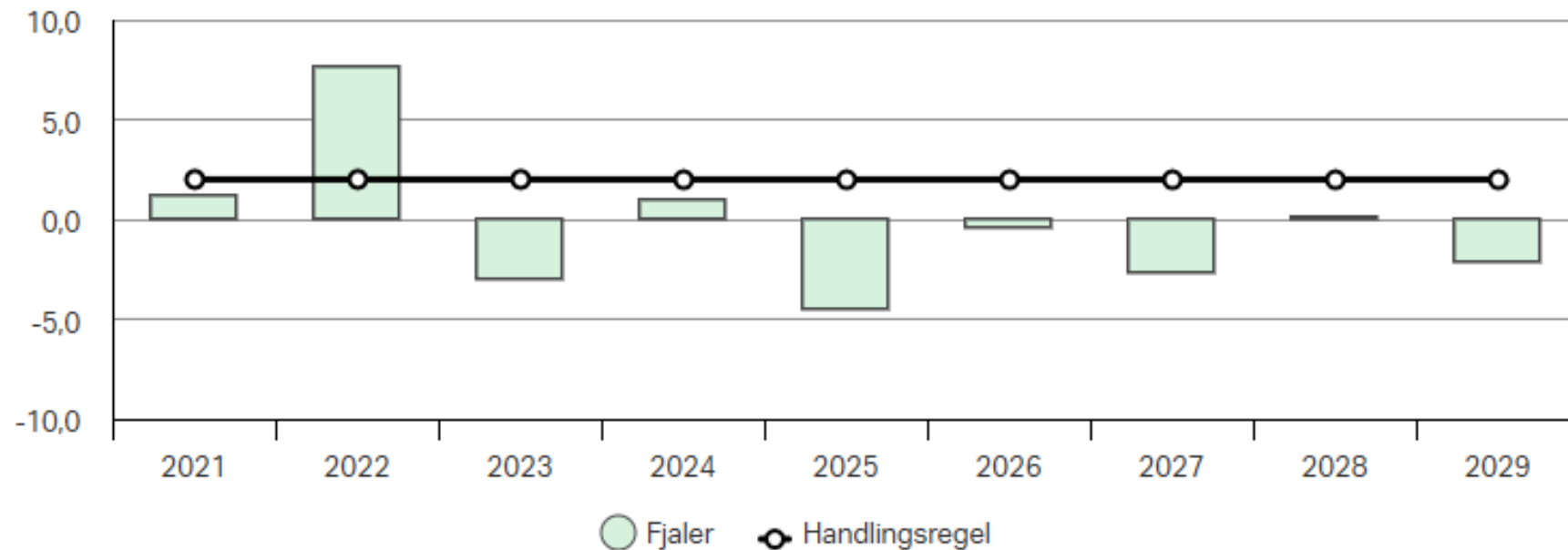
- Rapport om omstilling og innsparing 2026

Vi går med underskot

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter ≡

Grafen er i %

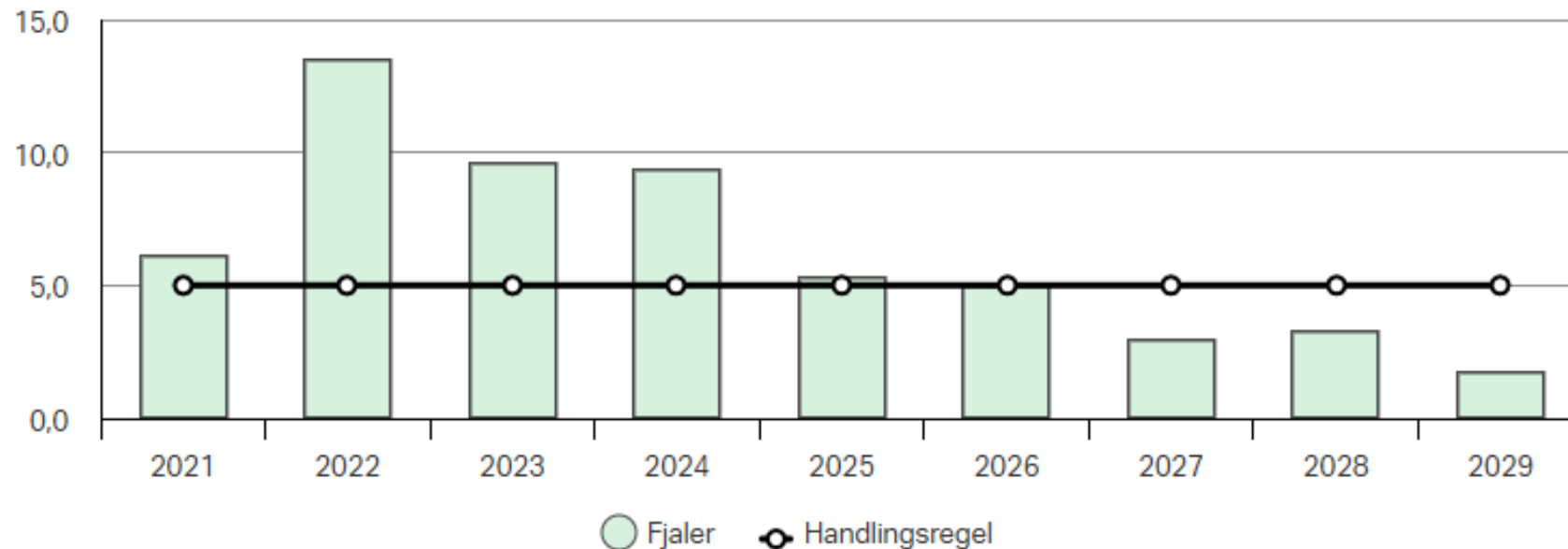

Vi tømmer sparekontoen (disposisjonsfondet/handlingsrommet)

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter ≡

Grafen er i %

Kva om vi mister handlingsrommet og hamnar på ROBEK?

- **Tap av økonomisk sjølvstyre** – staten må godkjenne låneopptak
- **Kommunen må vedta ein forpliktande tiltaksplan** – statleg godkj.
  - Handlingsrommet vil dekke meirforbruk og ikkje nysatsingar
- **Kutt i tenestetilbod** – meir merkbart for innbyggjarane.
- **Investeringsstans og vedlikehaldsetterslep**
- **Omdømme og rekrutteringsproblem for heile kommunen**
  - Vanskeleg å tiltrekke seg innbyggjarar og næringsliv og oppretthalde tillit lokalt.
- **Langvarig prosess** – det tek tid å gjennomføre vanskelege prosessar
- **Politisk handlingslammelse** - ein mister evna til å utvikle kommune.

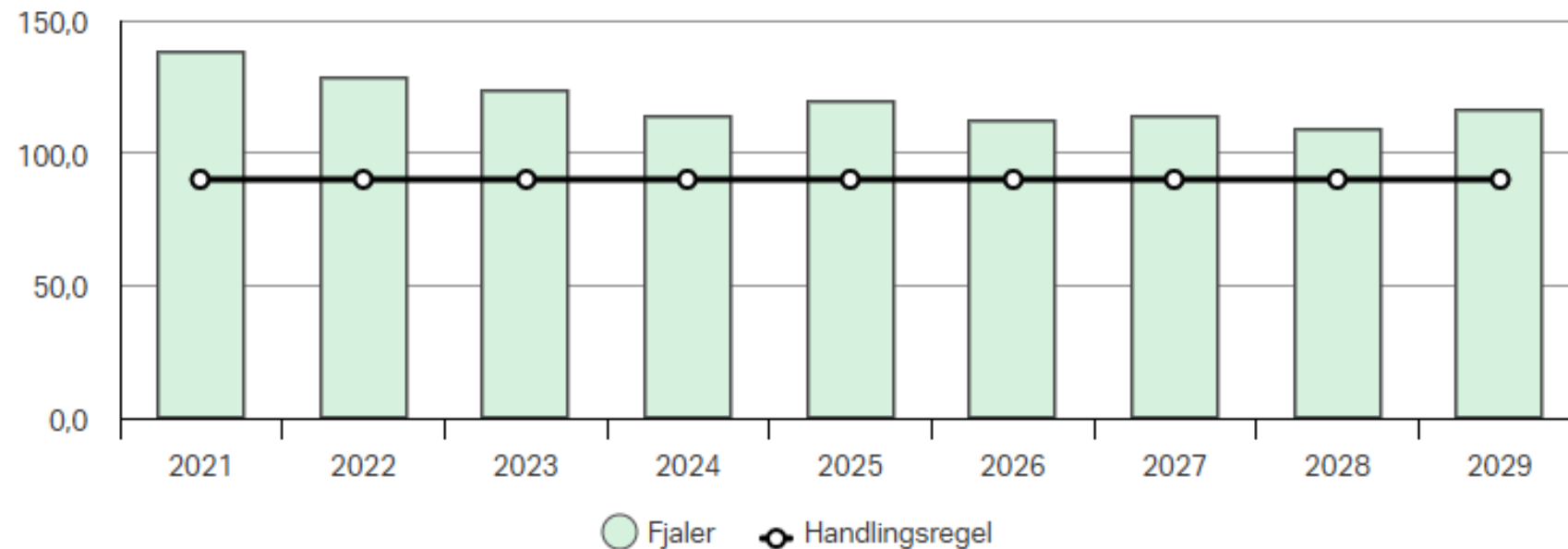
Det som startar med eit teknisk problem (tomt dispfond) vert eit strukturelt problem som bind opp både økonomi, politikk og omdømme i fleire år framover.

Gjelda er for høg og må ned

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter ≡

Grafen er i %

Får vi det til – klarar vi å snu?

- **Betre budsjettkontroll** – «i samsvar med budsjett eller betre»
- **Nedgang i sjukefråvær** 9,6%-7,7%
- **Betre utvikling:** Økonomiplanen for 2025 skulle dispfondet 1.1.26 vere 19,8 mill og er no pr 1.1.26 kr 30,6 mill. – dvs **10 mill betre enn planlagt.**
- **Redusert bruk av konsulentar** – innan oppvekst
- **Effektivitet:** Vi har gjennomført godt arbeid med innsparing og etter at rekneskap for 2025 var lagt fram, driv vi 5% billigare enn referansegruppa (kommunegruppe 5).
- **Ressurs og kompetanse:** Vi har auka kompetansen og har fått inn gode ressursar i viktige stillingar

Vi er på rett veg, har potensiale og vilje til å jobbe vidare.

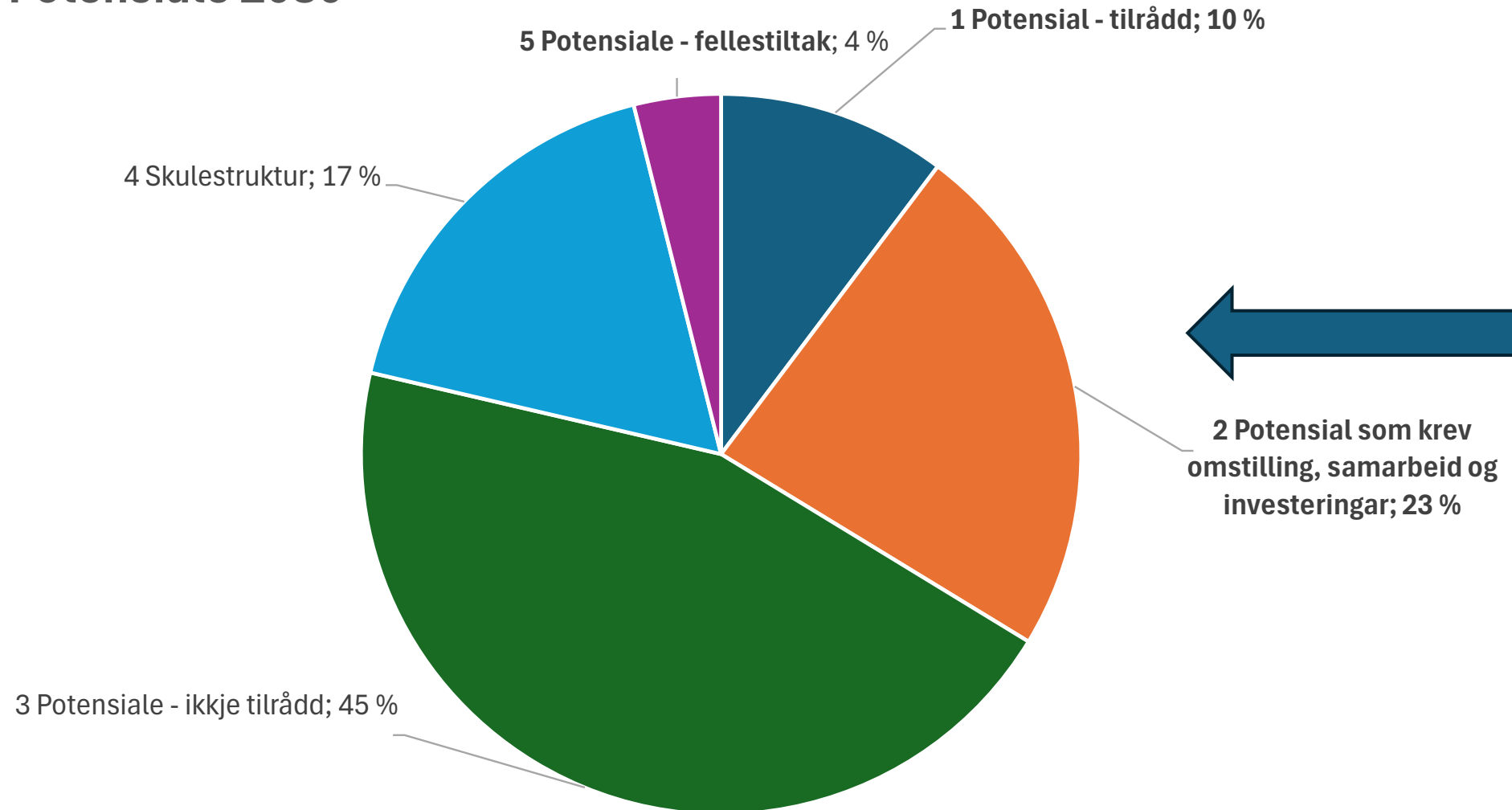

Kva er potensiale

Tilråding	Frå 2030	Tiltak
1 – Potensiale som er tilrådd	5	Redusere konsulentbruk, bilbruk, gebyr (innt.), lisensar, bemanningsreduksjonar
2- Potensiale ved omstilling	11	Samlokalisering som krev investering, redusert ressursbruk ved tidleg innsats og betre samarbeid på tvers, reduksjon i overtidsbruk, redusert tenestetilbod - tiltak som krev handlingsrom
3-Potensiale <u>ikkje</u> tilrådd	22	Sal av kraftaksjar, redusert brannvakt og andre tryggleikstiltak (gatelys, vegvedlikehald)
4-Skulestruktur	9	Flekkje til Dingemoen, og Våge u.trinn til Dingemoen
5-Potensiale - fellestiltak	2	Reduksjon i sjukefråvær, reduksjon i kostnader innan kommunesamarbeid (Legevakt, Alarmsentral, IKT mm)
Totalt	49	(tall avrunda til heil mill kr)
Sum av 1,4,5 (mogeleg)	15	

Potensiale 2030

■ 1 Potensial - tilrådd ■ 2 Potensial som krev omstilling, samarbeid og investeringar ■ 3 Potensiale - ikkje tilrådd ■ 4 Skulestruktur ■ 5 Potensiale - fellestiltak

Arbeid med utgreiing av skulestruktur

- Oppdraget som var gitt til kommunedirektøren
- Roller – organisering av arbeidet
- Om dokumentet som er lagt ut til offentlig ettersyn
- Kapasitet på Dingemoen
- Klassesdeling
- Befolkningsprognoser
- Kva er viktig for å lykkast med endring
- Fordel og ulempevurdering
- Framtidig skulestruktur – kort oppsummert

Oppdraget som vart gitt til kommunedirektøren

Administrasjonen fekk i møte i formannskapet (6.11.25) i oppdrag å lage ei sak om å utgreie dagens og alternativ skulestruktur i kommunen med tanke på kvalitet, økonomi, elevprognosar, bygningsmasse og lokalsamfunn. Utgreiing skal legge grunnlag for å politisk drøfting og eit forsvarleg avgjerdsgrunnlag.

Frå når skal dette skje?

Det er viktig at det blir lagt ein realistisk framdriftsplan med omsyn til å gjennomføre ein god og grundig prosess.

Mandat og politisk vedtak

(kommunestyre 11.12.25)

Det som skal vurderast er:

- Alternativ 0: Vidareføring av dagens struktur
- Alternativ 1: Nedlegging av Flekke skule og overføring til Dingemoen skule
- Alternativ 2: Samling av trinn 5–7 frå Flekke til Dingemoen skule
- Alternativ 3: Samling av ungdomstrinnet (8–10) frå Våge til Dingemoen skule.
- *Konsekvensar for barnehage i Flekke om skulen vert lagt ned skal vere ein del av rapport.*
- *Mandatet for utgreiing skal også innehalde utgreiing av kostnadsreduksjonar på Dingemoen.*
- *Teknisk tilstandsrapport av bygningsmassen, klassedelingstal (styr.gr)*

Roller

- **Kommunestyre** vedtek mandat, om saka skal på høyring og gjer endeleg vedtak.
- **Styringsgruppa** (formannskapet + 2) – sikrer politisk involvering og forankring - vedtek prosjektplan og framdrift, Agenda Kaupang sitt arbeid og rapport (kunnskapsgrunnlaget).
- **Kommunedirektøren** har ansvar for utgreiingsarbeidet.
- **Kommunalsjef** oppvekst er prosjektleiar
- **Alle** – kan gje høyringsinnspel

Om dokument til offentlig ettersyn

- **Agenda sin rapport er eit kunnskapsgrunnlag for å kunne lage ei saksutgreiing og tek for seg.**
  - Kostnader, kvalitet, skuleskyss, bygg/tilstand og konsekvensar for lokalsamfunnet.
- **Kva som er utdjupa**
  - Befolkningsprognose (kap 4)
  - Kostnader i grunnskulen (kap 5)
  - Kapasitet (kap 8)
  - Tiltak for å effektivisere skulen (kap 9)
  - Folkehelse/skuleveg (kap 10.4, 12.4, 13.4)
- **Kva vi har teke med som ikkje står i AK-rapporten**
  - Rekruttering og fagleg kompetanse (kap 6)
  - Noko meir om lokalsamfunna

Kapasitet Dingemoen

	m2	2 m2 pr elev 6 m2 pr lærar	2,5 m2 pr elev 6 m2 pr lærar	Teikning/ plankapasitet	Klasserom
Ungdomss kule	308	136	109	100	7
5-7 klasse	291	128	102	126	6
1-4 klasse	373	163	130	160	8
Totalt	972	426	341	386	
Agenda Kaupang		415		365	

Andre rom

	Antal rom	m2	Tal elevar (teikningar)
Kunst og handverk	3	198	36
Naturfag	1	71	20
Datarom/særskilt norskopplæring	1	34	16/12
Skulekjøkken	1	83	16
Grupperom musikk	3	96	18
Grupperom 8-10	3	25	12
Grupperom 5-7	4	37	20
Grupperom 1-4	3	30	12
Datarom 8-10	1	78	35

Regler for klassedeling

Reglane om klassedeling i grunnskulen er regulert i opplæringslova. Det er klare føringar for korleis elevar skal delast inn, og kva omsyn som skal liggje til grunn.

Hovudregel for klassedeling er:

1. Alle elevar skal høyre ein klasse.
2. Gruppedeling i delar av opplæringa
3. Trygt og pedagogisk forsvarleg
4. Fagleg nivå (kan vere aktuelt)
5. Kjønn (kan) og etnisitet (ikkje lov)
6. Kontaktlærar

Oppsummering:

Klassedelingsreglane skal sikre både tryggleik, pedagogisk forsvar, sosial utvikling og likeverd. Det er strenge grenser for inndeling etter kjønn og forbod mot inndeling etter etnisitet.

Forskrifter om lærartettleik:

Departementet kan gi forskrift om forholdet mellom talet på lærarar og elevar per skole eller kommune, og dette kan variere frå trinn til trinn, jf. opplæringslova § 14-3

Klassedeling vs. lærarnorm

- Klassedeling vert ofte blanda saman med lærarnorm. Men det er ikkje same sak.
- Klassedeling handlar om kor mange rom vi deler elevane inn i, med bakgrunn i vurderingar knytt til økonomi, lokale, pedagogikk og miljø.
- Lærarnorma handlar om kor mange vaksne som skal vere til stades.

Døme

- 29 elevar i éin klasse på 8. trinn.
- Lærarnorma på ungdomstrinnet er maksimalt 20 elevar per lærar.
- 29 elevar utløyser dermed om lag 1,45 lærarårsverk knytt til den elevgruppa – ikkje to lærarar i kvar time.

Time	Lærar
Norsk	1
Matematikk	2
Engelsk	1
Praktiske fag	2
Samfunnsfag	1

Gjennomsnittleg er ressursen oppfylt, sjølv om det ikkje står to lærarar der heile tida.

Befolkningsprognoser

- **Siste 15 år har snitt elever vore 334** i Fjalerskulen
- Prognose laga i 2014 berekna at det kom til å bli mellom 32-34 born på årstrinn i grunnskulen fram til 2024. Snittet **siste 10 åra** enda på 34,8 eller **348 elever**.
  - Desse tala var justert for UWC elevane
  - SSB si framskriving utan justering for UWC tilsa mellom 66-69 = 675 elever.
  - Det betyr at framskriving i 2014 stemte.
- Ny prognose etter 2024 framskrivinga – tilseie **330 elever** fram mot 2040.

Kva er viktig for å lykkast med endring

- Vi må jobba med omstilling og endringsarbeid
- Tydeleg involvering av tilsette
- God planlegging og kompetansetiltak
- Leiingsforankring ved mottakarskulen
- Samfunnsutviklingstiltak (ikkje berre ved strukturendring)
  - Trygge og gode nærmiljø
  - Alternativ bruk av skulebygget
  - Tidleg og tydeleg informasjon
  - God dialog med lokalsamfunnet

Fordel og ulempevurdering

	Økonomi	Kvalitet	Folkehelse/skyss	Samfunnsutvikling
0 Dagens struktur	-	0	0	0
1: Flekke til Dingemoen	++	+	--	-
2: Flekke 5-7 til Dingemoen	+	+	-	0/-
3: Våge skule u.trinn til Dingemoen	+	0	--	-

++=stor positiv effekt, +=positiv effekt, 0=liten/ingen netto effekt, -=negativ effekt, --=stor negativ effekt

Framtidig skulestruktur – kort oppsummert

Alternativ	Kort sikt berekna årleg effekt	Lang sikt berekna årleg effekt	Viktigaste fordel	Viktigaste ulempe
0 Dagens struktur	0	+ 7,9 mill*	Lokal nærleik	Høge kostnader Investering
1: Flekke til Dingemoen	5,9 mill	10,9mill**	Størst økonomisk effekt	Størst konsekv. for skuleskyss
2: Flekke 5-7 til Dingemoen	2,3 mill	3 mill	Bevare småtrinnet	Lite skule og investeringsbehov
3: Våge skule u.trinn til Dingemoen	2,0 mill	2,6 mill	Noko økonomisk effekt	Lang reisetid Lokal effekt

Proessen vidare framover

- Rapporten – utredning berekraftig skulestruktur er levert.
  - Prosjektgruppa og styringsgruppa – møte 13.5.26.
- Vedtak i kommunestyremøte 20.8.26 om å legge sak om framtidig skulestruktur på høyring.
  - Nytt: [Alternativ 4 som er O-alternativet utan investering.](#)

Kva skjer framover:

- Folkemøte: Dale 16.9, Våge 21.9, Flekke 22.9, Guddal 23.9
- Høyring i to månader: 20.8-20.10.26.
- Endeleg handsaming i kommunestyremøte torsdag den 19.11.26.

Vi er no 2975
innbyggjarar (2969)

3 000 i 2027?

«Det er bra med futt i Fjalerbuen»

Gruppearbeid

- Kva fordelar meiner de det kan vere for Dingemoen skule om skulen får tilført elevar frå Flekke skule og/eller Våge?
- Kva ulemper meiner de at det kan vere for Dingemoen om skulen får tilført elevar frå Flekke skule og/eller Våge?